

Nawoord.

De inhoud van de delen is (of wordt nog) samengesteld aan de hand van de vele boeken en geschriften die over Nieuwerkerk zijn geschreven.

Eén naam die daarbij zeker moet worden genoemd is die van Adri den Boer (1948-2022). Adri heeft als chroniqueur en lokaal historicus veel artikelen over Nieuwerkerk geschreven in de vorm van boeken, brochures en krantenartikelen. Steeds koppelde hij zijn teksten aan historische bronnen of gebeurtenissen. Daarnaast is hij 30 jaar secretaris van de Historische Vereniging Nieuwerkerk aan den IJssel geweest en heeft in die functie veel voor de HVN maar ook voor het vastleggen van de geschiedenis van Nieuwerkerk aan den IJssel betekend.

Het is/wordt zeker geen uitputtend verhaal met vele anekdotes, maar veelal een beknopte opsomming van feiten en wetenswaardigheden gerangschikt naar bepaalde onderwerpen. De anekdotes die wel zijn opgenomen illustreren slechts de geschiedenis. Voor detailinformatie wordt verwezen naar onderstaande literatuurlijst.

De Historische vereniging biedt met deze beknopte geschiedenis de (toekomstige) inwoners van Nieuwerkerk aan den IJssel een naslagwerk aan, waarmee zij hun leefomgeving beter leren kennen en daardoor meer waardering krijgen voor dit aan het water onttrokken gebied en haar bebouwing. Een bezoek aan onze Oudheidkamer is dan wellicht het gevolg van de opgedane kennis. Daarnaast wordt nog verwezen naar het nog het tastbare verleden in de vorm van ons 'cultureel erfgoed', zoals de bestaande Rijks- en gemeentemonumenten.

Hierbij wordt nog opgemerkt dat het *culturele erfgoed* niet alleen een rijks- of gemeentemonument is zoals de 'gele brug' maar ook de Dorpstraat, de Ringvaart en de Kerklaan die Nieuwerkerk zo kenmerken. Het erfgoed omvat de hele leefomgeving zoals de gebouwde wijken Oranjebuurt, Dorrestein, Zuidplas, Parkzoom en Esse met hun eigen bouwstijlen. Maar ook het polderlandschap in het Restveengebied, het Park Hitland, de Groene Zoom de aanwezige parken en plantsoenen in de wijken. Wij noemen dat tegenwoordig 'onze leefomgeving'. Verwezen wordt naar het door het Planbureau voor de Leefomgeving ontwikkelde **referentiekader** van acht leefomgevingswaarden van erfgoed.

Nieuwerkerk a/d IJssel, 1 januari 2024.

Colofon

Uitgave: 2023/2024 - Historische Vereniging van Nieuwerkerk aan den IJssel (HVN).

Samenstelling: K. van der Glas.

Redactie: Bestuursleden HVN.

Beeldmateriaal:

- *Streekarchief Midden Holland (SAMH), Gouda*
- *Fotobank Historische Vereniging*
- *Piet Fokker (fotobewerking)*
- *Johan Knoester en Brord van Westing.*

Geraadpleegde literatuur:

Familie den Boer:

- Adri en Mieke den Boer, 'Met veel Volcx en Vreugt' - Grepen uit de geschiedenis van de Dorpskerk in Nieuwerkerk aan den IJssel (1973)
- Adri en Mieke den Boer, Batavaria; Duik in het verleden van Nieuwerkerk aan den IJssel. Over een tentoonstelling in de voormalige 19e-eeuwse Boerderij de 'Batavier';

HISTORISCHE VERENIGING
NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL

- Adri den Boer, Van Cortlant tot Zuidplaspolder (1981)
- Adri en Mieke den Boer, Om niet te vergeten; Honderd jaar Vereniging tot stichting en instandhouding van scholen met de Bijbel te Nieuwerkerk aan den IJssel 1888-1988 (1988)
- Adri den Boer, Toen & Nu, artikelen die zijn gepubliceerd in de Nieuwerkerkse krant 'Het Kanaal' van 1979 -2013);
- Adri den Boer, Klein Hitland: Een plaats voor 'Goudschen IJsselsteen' (1993);
- Adri den Boer, Wonen in Nieuwerkerk aan den IJssel (1994). Een geschiedenis bij het jubileum 1919-1994 van de woningbouwcorporatie 'Ons Huis';
- Adri den Boer, Nieuwerkerk aan den IJssel; een 'Beeld van een plaats' (1995)
- Adri den Boer, 'Nooit Gedacht' een kaasboerderij in de Nieuwerkerkse polder Blaardorp (1996)
- De kleine geschiedenis van het Groene Hart (2008), waaronder de delen 2, 5, 7, en 12 van Adri den Boer;
- Adri den Boer, Lokvogels & Windvanen; Hét boek vol geschiedenis over bestuurders en burgers (2010);
- Adri den Boer, De brandweer van Zuidplas en haar voorgangers 1610-2010 (2010).

Overige literatuur:

- Gemeentegids uit 1938 en verschillende gemeentegidsen vanaf de jaren 70 van de 20e eeuw t/m de eerste twintig jaar van 21e eeuw.
- J. Schutter, Een blik terug op Ver-Hitland (1981/1982)
- Th. Carlier en J. Rietveld, St. Joseph 75 jaar; Geschiedenis van de Sint Joseph-parochie te Nieuwerkerk aan den IJssel 1912-1987 (1987)
- Hoogheemraadschap van Schieland, 'Een dubbeltje op zijn kant': Verslag van de gebeurtenissen bij Nieuwerkerk aan den IJssel in de rampnacht van 1953
- Ger Guijs en Dick Ladage, Nieuwerkerk aan den IJssel in Woord en Beeld 1989)
- Karel Aardse, Anneke Fokker-de Jong en Piet Veenstra, Tekens in de tijd; 100 jaar Gereformeerde kerk Nieuwerkerk aan den IJssel 1889-1989 (1989)
- Ir. L. van Houdt, 'Zuidplas 150 jaar' droog.
- Drs. W. Paul, artikel 'Zevenhuizen in het begin van de Tachtigjarige Oorlog' in het Regionaal Historisch Tijdschrift (juli 1996);
- Peter Schilthuizen, 25 jaar Het Kanaal - 25 jaar Nieuwerkerk (2004);
- Hoge Dijken / Diepe Gronden (Land en Water tussen Rotterdam en Gouda), Een geschiedenis van Schieland. Uitgegeven in samenwerking met het hoogheemraadschap van Schieland onder redactie van Willem van der Ham (2004);
- Herman Vuijsje & Marian van de Veen- van Rijk, Lopen op dik water, Een reis rond de Zuidplaspolder (2007);
- Gemeente Zuidplas, Thuis in Zuidplas - Van Polder tot Gemeente (2010);
- Rob Stolk, De Olifant en de dames Bloot of de opkomst en de ondergang van een IJssel steenfabriek (2014).